

Leisk tau padėti

MAKETAS

MAKETAS

MAKETAS

suprasdamas, jog Sandrai nėra šansų adaptuotis be kitų pagalbos, kriminalistas ją skatino priimti ir Caritas darbuotojų, psichologų pagalbą.

Šiandien turime ir apkaltinamąjį nuosprendį šioje didelėje tarptautinėje byloje, nors nusikaltėliai įnirtingai teisme gynėsi, samdė „elitinius“, patyrusius advokatus.

Žaizdos širdyje, kūno negalavimai liko – tačiau Sandra savo gyvenimo nepralaimėjo.

KĄ RINKTIS?

Kai šiandien Lietuvoje kalbame apie prekybą žmonėmis, dažniausiai galvojame apie nelaimingas sekso industrijos aukas, na, dar galbūt galime įsivaizduoti darbinį išnaudojimą. Tačiau nusikalstamas pasaulis nenuilstamai ieško naujų pasipelnymo nišų, kur minimalios investicijos atneša dešimteriopą pelną. Ši žaibiškai plintanti savo tėvynainių išnaudojimo forma – tai labai jaunų vyrų, neretai dar paauglių verbavimas ir siuntimas vogti, plėšti, gabenti ir prekiauti narkotikais V.Europoje. Jų daug, jie mobilūs, žiaurūs, negailestingi silpniesiems, kietai susaistyti „neskundimo“ pančiais. Neretai patys nusikaltimų organizatoriai nedalyvauja tokiuose reiduose, jie trauko virvutes saugiai sėdėdami už kompiuterio ekrano ar „vierchadami“ ant zonos gultų. Eiliniams kriminalistams šie vis atsinaujinantys voratinkliai yra sunkiai išpainiojami, tačiau geriau pasiruošę ir atkaklesni jų kolegų sisteminei tuos „dūšių gaudytojus“ persekioja ir kelia jiems kaltinimus.

Kai policijos komisariate pirmą kartą susitikau su Viliumi, jo laikysena mažai kuo skyrėsi nuo panašaus likimo aštuoniolikmečių. „Aš nieko jums nesakysiu, aš ne skundikas, tuoj jums paskambins rimti žmonės, turėsi problemų“ – atkakliai tvirtino vaikinukas, nekeldamas akių nuo žemės. Byloje buvo pakankami duomenų, įrodančių ką jis veikė ne kartą vykdamas į Jungtinę Karalystę, Vokietiją. Tačiau ten taip pat buvo duomenys apie tai, kaip Vilius buvo savo „boso“ mušamas, žalojamas, gaudomas, jėga ištempiamas iš menkučių savo slėptuvių pas draugus. Šeimą vaikas lyg ir turėjo, tačiau ar pavadinsi šeima niekada neišsiblaivančią motiną ir jos vis naujus sugyventinius? Kiekviena-me mieste galima rasti visoms vietos tarnyboms puikiai žinomų bendrabučių, socialinių būstų, kur tokios „šeimos“ gyvalioja tarsi už civilizacijos ribų.

Kai vaikinuką prie namų užkalbino kažko lūkuriuojantis nepažįstamasis ir pasiūlė „šen bei ten palėkti, yra reikalas, dideli pinigai“, Vilius iš karto pasijuto labai dėkingas, jis iki pat Vokietijos sienos nedrįso išreikšti nė mažiausios abejonės naujų draugų kėslais. „Tu kietas bičas, ar ne?“ – šie nuolat plojo jam per petį.

Į ką įsivėlė vaikas netruko suprasti, kai jaunutis jo porininkas viename iš parinktų prekybos centrų nesurinko nurodytos prekių normos ir vakare „bosas“ jį viešai auklėjo. „Viliau, padaryk jį, Viliau, jis tavo merga!“ – kaip kokius šunis pjudė ratų sustoję vyrai. Vėliau abu vaikus sumušė, ir taip pradėjo suktis karštligiška vagysčių, muštynių, bėgimo nuo policijos, slapstymosi nuo gaujos, bastymosi po svetimas šalis karuselė. Per Viliaus ir jo bendrų rankas perėjo daugybė maišų su prabangiomis elektronikos, aprangos, kosmetikos prekėmis, tačiau pats vaikas nuolat badavo, kišenėje tebuvo vienas kitas pinigėlis.

Šią apgailėtina egzistenciją nutraukė anglų policijos pasala, jiems surengta viename didmiesčio parke, kur po dienos „darbų“ gauja rinkosi poilsui. Vėliau Vilius prisipažins, jog nesąmoningai jis šios dienos labai laukė. Deja, anglai sulaukė tik pačius nesvarbiausius gaujos narius, kurie, laikui bėgant, vis labiau laukėjo ir degradavo. Juos pasiuntė atgal į Lietuvą, Vilių čia pasitiko kriminalistai.

Su vaikinu kalbamės tyrėjo kabinete. Jis atkakliai kratosi mūsų programos siūlomos pagalbos, jam nieko nereikia. Čia visi papirkti, „bosas turi pažinčių aukštuose sluoksniuose, kaip kitaip jam taip sektųsi?“ Nors man asmeniškai atrodo, kad „boso“ gerovės laikai jau eina į pabaigą, tačiau suprantu, jog Vilius pats turi pasirinkti, koku keliu jam toliau eiti. Jo apsisprendimas yra labai svarbus, nes net geriausiai dirbanti policija ar socialiniai darbuotojai nesugebės jo visiškai apsaugoti nuo vienokio ar kitokio buvusių sėbrų ir jų advokatų poveikio. Pasirinkęs liudyti prieš juos, jis užsitrauks šių padugnių paklaikusį pyktį, jie jo ieškos ir tikriausiai vieną dieną jį pasiuntinys išdysg vaikino kelyje. Viliui teks nepasimesti ir duoti atkirtį.

Tačiau šis pasirinkimas gali tapti ir naujo gyvenimo pradžia. Laisvo, įdomaus, pilno galimybių jaunuoliui tapti suaugusiu vyru, įgyti profesiją, sutikti mylimą žmogų, sukurti namus.

Rinktis Viliui.

MAKETAS

MAKETAS

MAKETAS

sutvarkęs pora reikalų, atskubėtų iš paskos.

Sunkia širdimi Sandra vyko į šalį, apie kurią beveik nieko nežinojo, o ir anglų kalbos žinios buvo labai jau menkos.. Pirmasis smūgis ištiko dar pakeliui, keliųautojų mašinai sustojus nedidelėje degalinėje. Vienas iš drauge keliavusių vyrų, kitiems paslaugiai lūkuriuojant lauke, tiesiog mašinoje iššagino Sandra ir pareiškė, jog ji dabar priklauso jam, jis ją ... nusipirko, taigi, norės atgauti pinigus.

Sandra sunkiai gali nupasakoti tolimesnius

įvykius. Kaip atvyko į didelį miestą Olandijoje, kaip ją nuvedė į keistus namus, kurie turėjo ne langus, o vitrinas, kuriose stovėjo ne manekenai, o gyvi žmonės, kaip gatvėse vyrai stebėjosi į tas pusnuoges moteris, o išsirinkę kurią, eidavo į kambariukus su ja santykiauti.

Sandros „šeimininkas“ turėjo savo „plotą“ ir keletą jam dirbančių merginų. Supratusi, kad merginos kalba lietuviškai, Sandra prišokusi maldavo padėti jai, isteriškai raudėjo, kad ji niekada „to“ negalės daryti. Pagalbos nebuvo – merginos Sandrai patarė „neišsikalinėti“, o kad lengviau sektųsi su klientais – būtinai reikia pavartoti narkotikų.

Prasidėjo „darbas“. Sandra daug laiko praleisdavo vitrinoje, „šeimininkas“ negailestingai eksploatavo „šviežieną“. Dienos susimaišė su naktimis, klientai, nežiūrind jų skirtumų, tapo viena beveide būtybe, kuri, atlikusi aktą, apsirengia ir išeina. Sandra pamena, jog tuo metu labiausiai rūpėjo – apsvaigti, nejausti, išgyventi kaip nors..

Sandros dilbiuose yra keli gilūs įpjovimai, ji paaiškina, jog buvo tokių situacijų, kai neapykanta „šeimininkui“ tapdavo nepakeliama, tada ji žalodavo save..

Į klausimą kodėl neprašė pagalbos nuolat raudonųjų žibintų kvartalą lankančių policijos pareigūnų ar socialinių darbuotojų, paslaugiai siūlančių pasidavinėjančioms moterims prezervatyvus, gydytojų kontaktus, Sandra atsako be užuolankų. Ji matydavo savo „šeimininką“ draugiškai besišnekučiuojantį su pareigūnais, jie rūkydavo, gerdavo kavą kartu.. O užkalbinti tuos olandų socialinius darbuotojus Sandra irgi niekada nebūtų ryžusis, nes nemokėjo nei kalbos, nei suprato jų lankymosi tikslo.

Vieną dieną Sandra išgirdo susirūpinusių merginų šnekas apie tai, jog „bosas“ rengiasi plėsti savo „verslą“, jam puikiai sekasi, atvyksta naujų panų partija, o turimas jis planuoja perparduoti kitiems suteneriams.

Vadinasi, tai niekada nesibaigs?! Mergina suprato, kad turi vaduotis, bandyti bėgti, nors ir kaip tai atrodė rizikinga.

Svarbiausia buvo pasirūpinti, o kai Sandra, nutaikiusi momentą pribėgo prie policininko ir springdama ašaromis pradėjo rekti, toliau viskas vyko žaibiškai. Ji atsidūrė komisariate, pareigūnai iškviėtė vertėją, susisiektė su Lietuvos ambasada, leido Sandrai paskambinti namo.

Vėliau buvo suorganizuotas Sandros grįžimas į Lietuvą ir štai ji pravėrė Lietuvos Caritas specialios pagalbos programos duris.

Traumos mastą liudijo paniška merginos baimė būti uždaroje patalpoje, bendrauti su nepažįstamais žmonėmis, judėti gatvėmis.. Sandra pasitikėjo tik vienu žmogumi – tai Lietuvos kriminalinės policijos pareigūnu, kuris ją visur lydėjo, garantavo saugumą. Tikriausiai tik jo kantrybės dėka mergina pasirūžo ilgam, nemaloniam, neleidžiančiam pamiršti baisių išgyvenimų ikiteisminiam tyrimui. Aiškiai

MAKETAS

MAKETAS

MAKETAS

Jūratė mergaitės kalbų net klausytis negali. „Kolia?! Kvaiša, tu dar nuo jo klyno neatsitraukei, o jis tave jau pamiršo, visom tą patį suokia, kad už dyka gautų..“ Ji čiumpa mane vos ne už atlapų: „Padėkit mergaitei, jai dar gyventi ir gyventi, pražus ji ant to kelio..“

Nuo šio susitiko praėjo beveik dveji metai. Živilė liko pas mus, nors dėl jos teko smarkiai pakovoti su įvairiomis tokių vaikų likimus tvarkančiomis tarnybomis, kurioms, pasirodo, didžiausias galvos skausmas yra ne dingę, o atsiradę vaikai – kur juos „kišti“, kaip juos bausti, kaip su jais kalbėtis ir t.t. Vis tik didžiausia ir svarbiausia buvo pačios Živilės kova su savo praeitimi, įpročiais, impulsu bėgti ir slėptis, kai yra sunku. Jai labai padėjo nauja globėja, didelės šeimos mama, kantriai ir reikliai lydinti mergaitę jos bandymuose atrasti savo vietą paauglystės pasaulyje.

Jūratė buvo pasirodžiusi dar kartą, į kabinetą jau nebeužėjo, į kalbas su manimi nebesileido. Perdegęs alkoholio tvaikas, dėmėti rūbai liudijo, jog jos gyvenimo kreivė smuko žemyn... Daugiau jos nebesutikau.

Kur Tu šiandien bebūtum, Jūrate, noriu Tau pasakyti – Tau dar gyventi ir gyventi... kitaip gyventi!

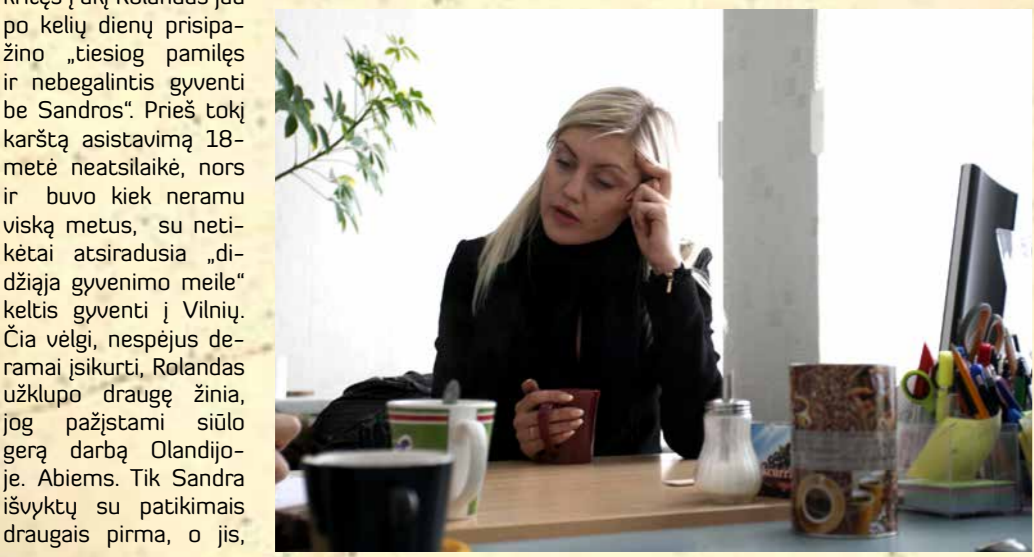
LAIMĖTAS GYVENIMAS

Dirbu socialine darbuotoja viename iš programos „Pagalba prostitucijos ir prekybos žmonėmis aukoms“ skyrių. Tenka sutikti daug įvairaus amžiaus, kartais ir labai jaunų žmonių, kuriuos sunkios gyvenimo sąlygos, naivumas, nepalankiai susiklosčiusios aplinkybės įstumia į nusikaltėlių glėbį. Vis tik nieko neįtariančių moterų ir vaikų įviliojimas į patį bjauriausią išnaudojimą – prostituciją – yra tai, ką mūsų visuomenė dar mažai supranta, neretai pačios aukos sulaukia kaltinimų net iš artimiausių žmonių.

Noriu skaitytojams papasakoti apie merginą Sandra, jos kančias ir pergales.

Ji yra kilusi iš mažo R.Lietuvos kaimelio, kaip ji pati sako, pas mus tik kelios trobos, pilnos klegančių vaikų ir depresijoje paskendusį moterų. Vyrų kažkur iškeliavę, kažkur girtuokliauja, pačios Sandros tėvelis netikėtai pasitraukė iš gyvenimo, palikęs sukrėstą žmoną ir didžiulį būrį vaikų. Todėl dar paauglystėje mergaitė buvo apsisprendusi – aš noriu kitokio gyvenimo, šitame užkampyje tikrai neliksiu. Mokslai sekėsi sunkiai – alino nesibaigianti namų ruošta, jaunesnių brolių ir seserų auginimas, papildomi uždobiai kaimynų laukuose. Juolab, kad mama vis dažniau pradėjo kilnoti taurelę, teisindamasi, kad nebepakelia tokio gyvenimo.

Kai rajono miestelyje prie Sandros, tempiančios sunkų pirkinį maišelį, sustojo mašina ir iš jos iššoko du paslaugūs, mandagūs jaunuoliai, merginai pasirodė, jog tai seniai lauktas ženklas. Įvykiai klostėsi žaibo greitumu – pavėžėję Sandrai namo, vaikinai pradėjo nuolat lankyti kaimelyje, o kritęs į akį Rolandas jau po kelių dienų prisipažino „tiesiog pamilęs ir nebegalintis gyventi be Sandros“. Prieš tokį karštą asistavimą 18-metė neatsilaikė, nors ir buvo kiek neramu viską metus, su netikėtai atsiradusia „didžiąja gyvenimo meile“ keltis gyventi į Vilnių.

Čia vėlgi, nespėjus deramai įsikurti, Rolandas užklupo draugę žinia, jog pažįstami siūlo gerą darbą Olandijoje. Abiems. Tik Sandra išvyktų su patikimais draugais pirma, o jis,

Šios istorijos drąsko širdį, jų negali užmiršti. Nuo pat Nepriklausomybės laikų tūkstančiai mūsų moterų, vyrų, vaikų tapo prekybos žmonėmis, kitokio išnaudojimo aukomis. Kai kurie jų buvo ką tik pradėję savo savarankišką gyvenimą, tikėjo ir pasitikėjo, kiti – sukąstais dantimis priėmė savo lemtį, nes tiesiog neturėjo kitos išeities.

Išnaudotojams, skriaudikams visada galima duoti atkirtį. Pavieniui tą sunku padaryti, tačiau pa-prašius pagalbos – visada atsiras pareigūnas, socialinė darbuotoja, tiesiog geras žmogus, kuris išgirs ir padės.

Mes daug metų sunkiai dirbame, kad išgelbėti šių istorijų herojus. Matėme daug neįtikėtinos drą-sos, ryžto, nevilties ar pasidavimo. Tvirtai žinome, kad išeitis yra, tad

LEISK TAU PADĖTI

Kristina Mišinienė

Lietuvos Caritas programos
„Pagalba prostitucijos ir prekybos žmonėmis aukoms“ komandos vardu

www.anti-trafficking.lt

Dėmesio! VISĄ PARĄ veikia programos **SOS numeris +370-679-61617**, skirtas konsultuoti, patarti ir informuoti nukentėjusius nuo įvairių prekybos žmonėmis formų, prostitucijos, seksualinės prievartos, pabėgusius nepilnamečius. Šiuo nu-meriu skambinti mums kviečiame ir šeimų narius, bet kokių tarnybų atstovus, įta-riančius apie galimą išnaudojimo, smurto ar apgavystės atveją. Mūsų specialistų komanda – socialinė darbuotoja, psichologė ir teisininkas – pasiruošę padėti tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų.

MAKETAS

JI NORĖJO BŪTI LAIMINGA

Rasa kilusi iš nedidelio Lietuvos miestelio, neseniai jai sukako 18 m. Rasos dukrelei tuoj bus 2 me-tukai, tačiau ji pati dukros nėra auginusi nė dienos. Nors labai ilgisi, socialinėms darbuotojoms galvą „išūžė“ apie mažąją. Rasai yra nustatytas tam tikras suvokimo sutrikimas, ji ir mokėsi specialiojoje mokykloje. Rasa pripažįsta, kad gyvenime jai sunkiau susivokti negu kad kitoms jos amžiaus mer-ginoms, ji išgirsta daug patyčių dėl nepatrauklios išvaizdos, naivumo, skurdžių namų. Taip, atšau-na Rasa piktiems liežuviams, mano mama geria, aš jai niekada nerūpėjau, bet va aš pati atsistosis ant kojų, pamatysit kaip aš auginsiu savo mažąją dukrelę...

2015 metų pavasarį j Rasos namus užklydo iš matymo pažįstamų jaunuolių kompanija ir sim-patiška, draugiška bendraamžė lyg tarp kitko mestelėjo Rasai, jog „Anglijoje yra labai geras darbas, viešbutyje, tvarkyti kambarius“. Išvykti reikia tuoj pat, nėra ko svarstyti. Nors niekada nematyta šalis baugino – kaip aš ten susikalbėsiu – tačiau sunku atsispirti tokiai netikėtai atsiradusiai progai, juo-lab, kad kompanijoje visi vienu balsu tvirtino – nežiopsok, kai tokia laimė nusišypsojo.

Malonioji tarpininkė nupirko bilietą, įsodino į mikroautobusą, prieš tai reikliai peržiūrėjusi Rasos daiktus. „Tau jų neprireiks, grįši kaip ponias“, užtikrino.

Kai Anglijoje mažame miestelyje pasitiko ne tautietė, kaip buvo žadėta, o niūrus ir nekaltus sve-timšalis, Rasai kilo pirmieji įtarimai, kad žadėto kambarinės darbo nebus. Vyriškis parodė merginai be langų kambarėlį vietinio baro palėpėje ir ... užrakino.

Rasa sunkiai gali papasakoti, kas dėjosi sekančiomis dienomis. Vaizdai jos galvoje susimaišė, ji nepamena, kiek laiko praleido toje įstaigoje, jos kambarėlyje nuolat lankėsi vyrai, jauni, seni, įvairių gymių, visi jie, pasinaudoję ja, bildėdavo laiptais žemyn prie savo alaus bokalų. Šeimnininkas patenkin-tas Rasą vadino „gera mergaite“, tačiau vienos jos niekur neišleisdavo.

Šį košmarą nutraukė vietiniai policijos pareigūnai, gavę signalą apie bare išnaudojamą neįgalią lie-tuvaitę.

Šiandien Rasa yra sugrįžusi namo, jai padeda Lietuvos Caritas socialinės darbuotojos, ji duoda parodymus prieš ją pardavusius ir išnaudojusius asmenis.

Rasa nebesišypso, ji nebesvajoja ir apie bendrą su dukrele gyvenimą. Ar kada nors išgīs jos širdies žaizdos?

AUKOS MAMA: AŠ NEBETROKŠTU KERŠTO

Noriu pasidalinti pasakojimu, kurį mums, Lietuvos Caritas darbuotojoms, atsiuntė neįgalios mer-gaitės, prievartautos, pardavinėtos sekso ištroškusiems klientams, mama.

„Esame paprasta šeima, gyvename kaimiškoje vietovėje. Du sūnūs jau tuoj įžengs į pilnametystę, o pagrandukė dukrelė dar paauglė. Ji yra kitokia nei jos bendraamžės, mūsų Linutės protas ir jausmai yra kaip mažo vaikelio, naiviai ir patikliai reaguojančio į aplinką. Skaudama širdimi išleidome dukrą mokintis į specialią mokyklą kitame rajone, mokyklos autobusas ją parveždavo tik savaitgaliais. Ta-čiau su tuo apsipratome, nes mergaitei patiko toje mokykloje, turėjo draugų, rūpestingą auklėtoją.

Skambutis, nuaidėjęs šiltą gegužės rytmetį, apvertė viską aukštyn kojom. Po šio skambučio nie-kas nebebuvo kaip anksčiau, mūsų šeima įžengė į didelį pragariškų išbandymų lauką.

Skambino sutrikusi auklėtoja, pranešdama, jog mūsų Lina ... dingo iš mokyklos ... išėjo vakar su drauge į parkelį pasivaikščioti, draugė grįžo, o mūsų mergaitė – ne. Policijai dar nepranešė, nes gal Linutė, na, tiesiog pargrįžo į namus?

Pamenu, kaip nesivaldydama rėkiau į ragelį, jog niekaip mergaitė, negalinti savarankiškai puski-lo-metrio iki parduotuvės nueiti, neįveiks 200 km iki namų, jog reikia organizuoti paiešką, kažką daryti... Pavyko išsiaiškinti tik tiek, jog parkelyje prie paauglių priėjo vyrų kompanija, pradėjo kviesti pas save, draugė išsigandusi pabėgo, o mūsiškė – liko.

Neturiu žodžių apsaakyti, kokiomis siaubo sukaustytomis širdimis su vyrų vykome į policiją. Viskas aplinkui tarsi išnyko, neteko prasmės. Dieve, viskas taip netikėtai atsitiko ir mes tam buvome taip nepasiruošę... Šiandien, galvodama apie tuos įvykius manau, kad didžiąją savo gyvenimo dalį nugy-venau iš viso nesusimąstydama labai giliai apie tai, kas aplink mane vyksta, kokia tam tikrų įvykių prasmė. Tai, kas atsitiko su mano vaiku, tarsi privertė mane pabusti iš gilaus miego..

MAKETAS

Pareigūnui užteko penkiolikos minučių užpildyti dokumentus, jis patarė mums važiuoti namo, jei bus naujienų – praneš. Naujienų nebuvo. Nei tą, nei kitą, nei dar kitą dieną. Neradome sau vietos, aš vis sukдавau ratus apie komisariatą, man kažkodėl atrodė, jog turiu būti netoli šio pastato, niekur kitur. Buvo dienų, kai aš raudodama, kaltindama nieko neveikimu, verždavausi į tyrėjo kabinetą, kurį jis greitai išmoko užsirakinti, o jo kolegos sutartinai atsakydavo – „išvykęs darbo reikalais.“ Nekaltinų jų, juk neguosi visų verkiiančių motinų.

Po dviejų savaičių jie surado mano mergaitę. Tik tie, kas pabuvojo panašiose situacijose supras, ką išgyveni, išgirdęs tokią žinią. Ir nors iki tol tame baisiame laukime šnabždėdavau sau, kad nesvarbu kokioje būklėje, kad tik Aukščiausias man leistų vėl pamatyti savo vaikelį, manęs laukė didelis šokas. Aš beveik nepažinau Linutės, užsikniaubusios ant palangės tyrėjo kabinete. Perdažyti juodi plaukai, trumpas drabužėlis ir ta nenusakoma veido išraiška, tokia tuščia, tiesiog jokia... Ar teko jums matyti kada tokį savo vaiko veidą?

Apklausų metu Lina nieko beveik nepasakė, mačiau kaip tyrėjas stengėsi, tačiau kuo labiau jis nervinosi, tuo trumpesnius atsakymus išgirdavo.

Nežinojome, kas tiksliai mergaitei buvo nutikę, tačiau jautėm, kad kažkas baisaus, negero, jos są-monė tarsi užsirakino nuo išorinio pasaulio po septyniais užraktais. Vėliau paaiškėjo, jog ją, neįgalią trylikametę, pora suaugusių vyrų buvo išsivežę į gretimą didmiestį, ten išnuomotame bute laikė uždarytą, ieškodavo klientų ir pardavinėdavo jiems mergaitę už sutartą kainą. Vienam iš sutenerių susipykus su sugyventine, toji pranešė savo įtarimus policijai.

Įpusėjus ikiteisminiam tyrimui mus pradėjo atakuoti įtariamųjų advokatai, kurių siūlymai „žmo-niškai apsitarti“ labiau panašėjo į grasinimus, kažkas pas vyresnį sūnų net į mokyklą bandė brautis, bet gavo atkirtį.

Teismo metu vienas iš nusikaltėlių buvo išteisintas, nepavyko įrodyti jo kaltės. Kitas gavo ilgus metus, kalės jis, ir kai Lina taps pilnamete. Ar aš tebetrokštu keršto? Dabar jau ne. Smūgis, kurį atlaikėme, buvo labai didelis, tačiau mes atsitiesėme.

Žinau, jog yra Lietuvoje tėvų ir motinų, raudančių savo dingusių, išniekintų vaikelių, galbūt taip ir nepatyrusių teisingumo. Negaliu jiems pasakyti, kad viskas bus gerai, galiu tik apkabinti ir palinkėti – laikykitės“.

RIMO ISTORIJA

Rimui 35-eri, tačiau jam galima duoti visus 50. Kadaise jo įdomius, jautrius rašinius spausdino gimtojo miesto laikraštis, buvę bendraklasiai net „Rašytoju“ jį pravardžiavo.

Apie lūžį savo gy-venime Rimas kal-ba nenoriai, jį sieja su skrybomis ir sūnaus pradimu. Skausmą skandino alkoholyje. Iš buvusio elegantiško, tvarkingo ir save pri-žiūrinčio jauno vyro ne-pastebimai virto būty-be, neprisimenančia kur nakvojo, jau nuo anks-taus ryto planuojančia kur „smedžioti“ litą pigiausiaim svaigalui.

Savo nesuskaičiuo-jamų kelionių po Lietu-vą metu vieną 2013 m. vasaros dieną atsidūrė

MAKETAS

stambiame pasienio mieste, kur jį, ramstantį prekybos centro duris, draugiškai užkalbino nepažįs-tamas jaunuolis. Išsišnekęs paaiškėjo, jog yra renkama grupė žmonių „greitam ir lengvam“ darbui Norvegijoje, tiesiog reikės krauti prekes į maišus, pernešti juos, nei kelionė, nei pragyvenimas nekai-nuoja. Išvykstama po poros valandų, ką čia daug galvoti, negi pinigai nereikalingi.

Tas pirmasis išvykimas Rimui mažai išliko atmintyje, po jo sekė dar 4–5. „Atvykus į Norvegiją, bosas paaiškino, kad reikės vogti iš parduotuvių. Kiekvienas turėjome vagiamų daiktų kasdieninę normą, kurios neįvykdžius, būdavome baudžiami“. Boso parankiniai vykdavo tikras egzekucijas ne-vikriems tėvynainiams: smaugdavo, daužydavo guminėmis lazdomis, grąsindavo nukirsti koją, ranką išprievartauti. Rimas pamena, kaip kankinosi į tokius „lengvus darbus“ atsviliota jauna moteris, pali-kusi namuose laukiančias mamos su lauktuvėmis dukreles, tačiau bijojo jai padėti.

Kaskart savo „vergų“ grupę, surinkus pakankamus prekių kiekius, „bosas“ pargabendavo į Lietu-vą, liepdavo niekur nedingti, laukti ženklo kitam kartui. Mintis pasiskūsti kam nors, papasakoti, kas vyksta, Rimui net nekildavo. O kokia to prasmė? Kas patikės „bomžu“? Rimas pradėjo suprasti, kad pakliuvo į tikras pinkles. Po paskutinio išvažiavimo, kai įsiūčio akimirka visų akyse buvo rimtai suža-lota nepilnametė, vyras apsisprendė, kad bus kas bus, bandys kreiptis Lietuvoje į policijos pareigūnus.

Prireikė antro bandymo, kol policininkai patikėjo Rimu. Jie padėjo jam susisiekti su Lietuvos Caritas darbuotojomis, kurios parūpino patikimą advokatą, atstovaujantį Rimą ilgame ir sudėtingame ikiteis-miniame tyrime prieš jį išnaudojusius asmenis.

Pačio savo gyvenimo Rimas dar nesiryžta keisti. „Ką jūs čia vargstate su manimi, padėkite tiems jaunuoliams, kurie buvo su manimi“ – vėl ir vėl atstumia jis „įkyrias“ karitietes, kviečiančias jį gydytis, kurti savo gyvenimą iš naujo.

Tokia diena tikrai ateis.

„TAU DAR GYVENTI IR GYVENTI!“

Už lango – šaltas sausio rytas, tylu ir tamsu. Į kabineto duris pasigirsta duslūs smūgiai ir vidun įvirsta dvi netikėtos viešnios.

– Tai čia Caritas? – pradžeržgia vyresnioji, kurios lyties neišduoda joks išorinis požymis. Prieš mane – nei tai vyras, nei moteris. – Nu va, atvedžiau, padėkit.

Stumteli link manęs į blizgančią striukytę įsisupusių, smarkiai sušalusią mergaičiukę. Vaikiškų, lygių bruožų veidukas kiek išdarytas krauju spalvos lūpdažiu, nušviesinti plaukai nušiuurę, negyvi.

– Kas čia per nesąmonės, man jokios pagalbos nereikia, atsikniskit visi, gerai?! – paauglė pyksta, tačiau iš kambario neišeina.

Po truputį pradėdu gaudytis. Svečiuose – furistų „damos“. Tos, kurios stovi „ant kelio“, pasienio punktuose, vairuotojų poilsio aikštelėse, turinčios „savo“ kilometrus, degalines, pakelių užėigas. Ir savo klientus. Vedę, vieniši, jauni, seni – dauguma jų mielai pavežėja tokią nebrangią „pagalbininkę“ juk daug netrunka, kol ši, susirangiusi tarp kojų, atlieka savo „darbą“ – taip ir namai namučiai ne tokie tolimi rodosi, reisas neprailgsta.

– Išvijo ją moterys iš 12-to kilometro, tai atbėgo pas mus, o mes ką, vaikų darželis?! – vyresnio-sios švokštimas pavirsta sausu kosuliu.

Pradedame kalbėtis. Jūratei – 34. Ištekėjo visai jaunutė, vyras nuo pat pirmų dienų negailestingai auklėjo vis neįtinkančią žmoną – kad negali pastoti, kad neskaniai gamina, kad negraži, kad... Su-trupinti veido kaulai, daugkartiniai šonkaulių, galūnių lūžiai – „jis gyvulus labiau mylėjo negu mane. Vieną dieną atsistojau ir išėjau. O kur eiti? Niekas nepadėjo.“ Balsą prarado, kai vairuotojai susimokę „pajuokavo“ ir ji ilgai pusnyje be sąmonės pragulėjo.

Živilei ką tik sukakę 14. Nuo 10 metų nuolat bėga iš vaikų namų, dingimo laikotarpiai vis ilgėja, su tuo globos įstaigoje visi seniai apspratę. „Ko iš tokių vaikų norėti,“ – pastoviai ji girdi iš auklėtojų, kaimo gyventojų. – „Genai daro savo, juk joms visoms jau nuo lopšio niežti.“

– Jūs nieko nežinot apie mane, apie mano gyvenimą. Va, Kolia žadėjo, grįžęs namo, išsiskirti su žmona, tada mudu važiuosim į užsienį, Ispaniją, ten jo draugas turi barą, galėsim pliažė degintis, su jachta plaukioti – bepasakodama Živilei atgyja, akyse užsidega žiburiukai.